

Projekt: Digitální učební materiály ve škole, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.5.00/34.0527
Příjemce: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Husova 3, 371 60 České Budějovice

Název materiálu: Konflikt a jeho zvládnání

Autor materiálu: Mgr. Sosnová Daniela

Datum (období) vytvoření: 10. 12. 2012

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Předmět: Psychologie, 4. ročník

Sada: PS3

Číslo DUM: 04

Tematická oblast: Psychologie osobnosti a náročné životní situace

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 14. 12. 2012, 4. 1. 2013

Ověřující učitel: PhDr. Ivanková Jitka

Třída: 4. A ZDA

Popis způsobu použití materiálu ve výuce:

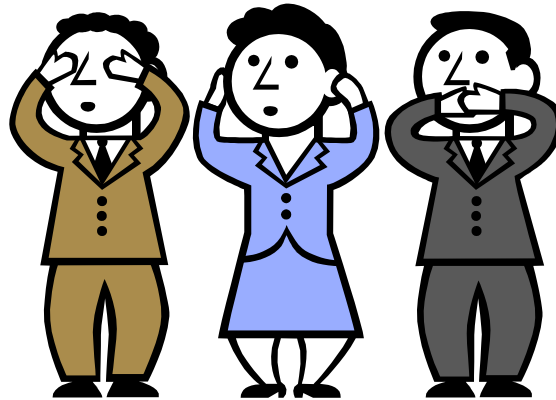
Výuková elektronická prezentace slouží jako podpurná a názorná pomůcka k výkladu učitele. Prezentace výstižně a názorně zachycuje základní vědomosti o konfliktu a jeho zvládnání, které si mohou žáci zaznamenat a využít při domácí přípravě. Materiál obsahuje zpětnou vazbu ověřující pochopení nové látky v podobě závěrečného snímku s otázkami k opakování tématu.

Tento výukový materiál je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

KONFLIKT A JEHO ZVLÁDÁNÍ

obr. 1

Konflikt

Konflikty jsou všudy přítomné a jsou přirozenou součástí lidského života.

žena ↔ muž   partner ↔ partnerka

zaměstnanec ↔ zaměstnavatel   rodiče ↔ dítě

věřící ↔ ateista   ..... ? .....

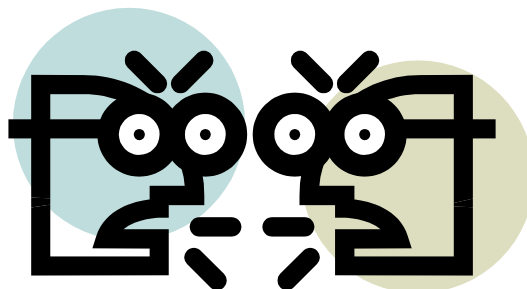
Konflikt

Lat. conflictus = srážka

(con- vzájemný střet, fligo- udeřit)

Definice:

Konflikt - je střet dvou nebo více zcela nebo do určité míry navzájem se vylučujících, či protichůdných snah, sil, tendencí.

obr. 2

Prožívání konfliktu

Negativní pocity

- nelibost
- napětí
- strach
- úzkost
- křivda
- vina....

Pozitivní pocity

- radost
- uspokojení...

Převaha negativního nahlížení
na konflikt je v mylném
přesvědčení, že výskyt konfliktu
znamená lidské selhání,
neschopnost.

Konflikt není problém

Problém není ve výskytu konfliktu, nýbrž ve způsobu jeho řešení.

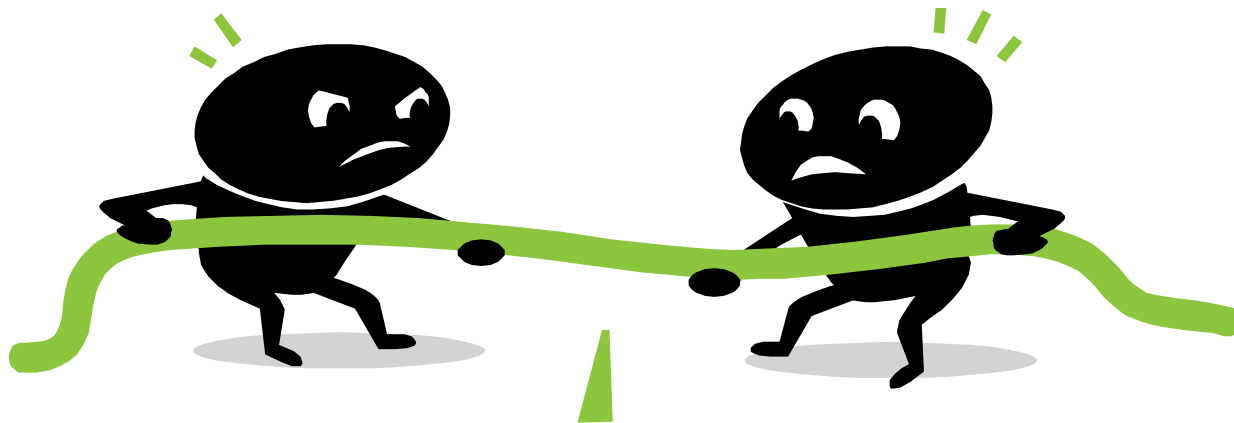
Cílem by mělo být:

- naučit se pozitivně využívat konfliktů k osobnímu rozvoji*
- vylepšení skupinových vztahů*

Třídění konfliktů

a) podle obsahu

b) podle počtu zúčastněných subjektů

obr. 3

a) Třídění podle obsahu

KOGNITIVNÍ

- obsahem jsou
rozdílné představy
a názory

MOTIVAČNĚ AFEKTIVNÍ

- obsahem jsou různá
očekávání, postoje, vůle..

obr. 4

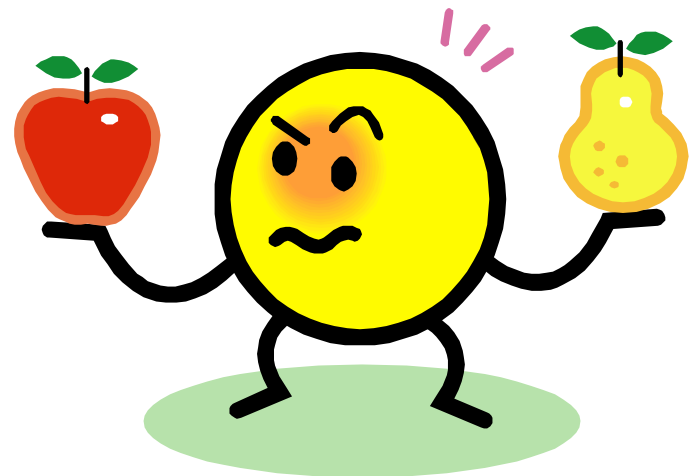

b) Podle počtu zúčastněných osob

1. INTRAPERSONÁLNÍ KONFLIKT

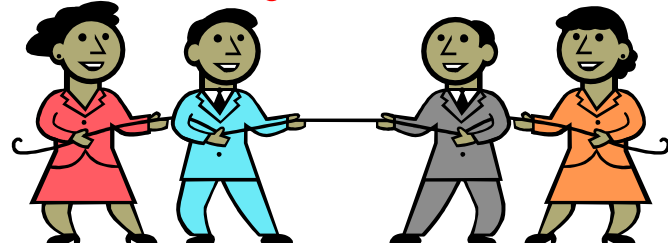
Vnitřní konflikt.

- Rozpor dvou a více motivů uvnitř jedince.

obr. 5

b) Podle počtu zúčastněných osob

2. INTERPERSONÁLNÍ KONFLIKT

obr. 6

*Vnější - mezilidský
konflikt.*

- Střet mezi jedinci, skupinami a jejich zájmy, potřebami, názory.

- a) mezi dvěma lidmi stejné skupiny
- b) mezi dvěma lidmi rozdílných skupin
- c) mezi dvěma skupinami
- d) mezi jedincem a skupinou

Typy intrapersonálních konfliktů

obr. 7

APETENCE (+ +)

- Konflikt dvou kladných sil, volba mezi dvěma přitažlivými možnostmi.

AVERZE (- -)

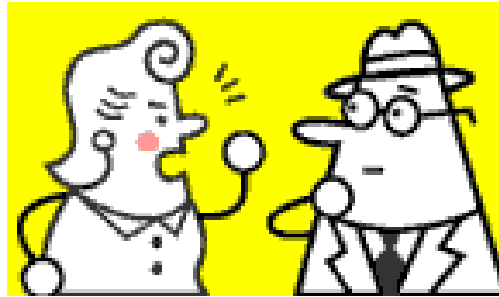
- Konflikt dvou záporných sil, volba mezi dvěma „nepříjemnostmi“.

APETENCE x AVERZE

- Konflikt příjemného s nepříjemným v jedné situaci.

Řešení konfliktů

1. Řešení intrapersonálních konfliktů.
2. Řešení interpersonálních konfliktů.

obr. 8

1. Řešení intrapersonálních konfliktů

A/ převládnutí jedné možnosti

B/ podrobná analýza výhod / nevýhod

C/ vědomé potlačení jedné volby, její vytěsnění

D/ racionalizace

E/ losování - využití náhody

obr. 9

2. Řešení interpersonálních konfliktů

A/ emocionální způsob (75%)

B/ neurotický způsob (10%)

C /neřešení konfliktu (10%)

D/ racionální - konstruktivní řešení (5%)

obr. 10

Fáze konstruktivního řešení

1/ Úvodní fáze: vyjádření nutnosti řešení konfliktu, stanovení termínu řešení.

2/ Střední - hlavní fáze: oboustranné vyjádření pocitů, kritika, analýza potřeb a specifikace očekávání. Vhodné užívání asertivních technik.

3/ Závěrečná fáze: vypracování společného návrhu řešení - kompromis, optimální řešení.

Styly řešení interpersonálních konfliktů

Styl řešení mezilidských konfliktů

ÚTOK

Soupeřivý styl

-

„Kdo z koho“.

ÚTĚK

Přizpůsobivý styl

- pasivní ústup

-žádný zisk.

POPŘENÍ

Únikový styl

„Kdo nic nedělá, nic nezkazí“.

KOMPROMIS

„Dej a ber“

DOHODA

Integrační styl

- vyjednávání, kooperační řešení.

Dynamika konfliktu

Konflikt nepropuká náhle, ale vyvíjí se v určitých předvídatelných stádiích = **dynamika konfliktu**.

Dynamika konfliktu má několik fází:

-
1. **Předjímání (očekávání)** - konflikt ještě nenastal, ale už se pro něj připravuje půda.
  2. **Nevyjádřená neshoda** (nárůst napětí, konflikt není zatím otevřený).

Dynamika konfliktu

Dynamika konfliktu má několik fází:

3. Diskuse (sdělování názorů).

4. a/ Otevřený konflikt (neshody se vyjasní).

b/ Otevřená neproduktivní konflikt
(obě strany se „zakopou“ ve svých pozicích a válčí).

obr. 12

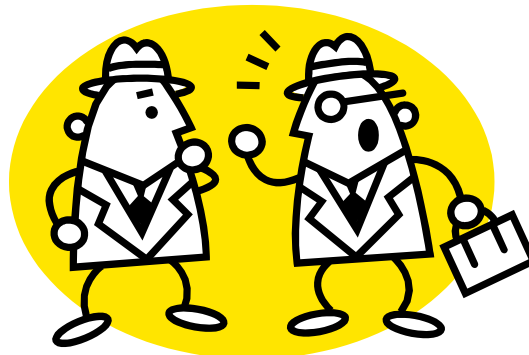
Příčiny konfliktů

VNITŘNÍ PŘÍČINY

- nepříznivý aktuální fyzický nebo psychický stav
- konfliktotvorní osobnosti

VNĚJŠÍ PŘÍČINY

- mylné vyhodnocení situace
- přirozená odlišnost lidí
- nepříjemná realita

obr. 13

Otázky k opakování:

1. *Vysvětlete následující pojmy:*

a) **Co to je konflikt?**

b) **Co je vnitřní konflikt (intrapersonální)?**

c) **Co je mezosobní konflikt (interpersonální)?**

Otázky k opakování:

2. Přestože jsou přístupy ke konfliktům rozmanité, můžeme je rozdělit do kategorií, dopište jakých?

Vzpomeňte si!!

Styl řešení mezilidských konfliktů

?

?

?

?

?

Otázky k opakování:

3. *Doplňte, o jaké typy intrapersonálních konfliktů se jedná?*

Nezapomněli jste to??

1. APETENCE = ?

2. AVERZE = ?

3. APETENCE x AVERZE = ?

Děkuji za pozornost!

obr. 16

Zdroje:

- Matějková, E. Kelnarová, J. *Psychologie 1. díl*. 1. vydání. Grada Publishing, a.s., Praha: 2010. 162 s. ISBN 978-80-247-3270-1.
- Matějková, E. Kelnarová, J. *Psychologie a komunikace pro zdravotnické asistenty 4.ročník*. 1.vydání. Grada Publishing, a.s., Praha: 2009. 135 s. ISBN 978-80-247-2831-5.
- Špatenková, N. a kolektiv. *Krize. Psychologický a sociologický fenomén*. 1.vydání. Grada Publishing, Praha: 2004. 127 s. ISBN 80-247-0888-4.

Zdroje:

- Jobánková, M. *Kapitoly z psychologie pro zdravotnické pracovníky*. 3. vydání. NCONZO, Brno: 2003. 225 s. ISBN 80-7013-390-2.
- Holeček, V. Miňhová, J. Prunner, P. *Psychologie pro právníky*. 2. vydání. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Dobrá Voda: 2007. 351 s. ISBN 978-80-7380-065-9.
- Vymětal, J. *Lékařská psychologie*. 3. vydání. Portál, Praha: 2003. 400 s. ISBN 80-7178-740-X.

Zdroje:

- obr. č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 13, 16 – <http://office.microsoft.com> [cit. 2012 - 12 - 10].
- obr. č. 7, 11, 14, 15 – vlastní tvorba